

Pieni Lasten Lukukirja

eli

Mapinen.

Suomen kreikkalais-katolisten tarpeeksi

toimittivat

A. Raitio ja S. Ofulow.

Kuvilla varustettu.

Sortavalassa 1889.

Sortavalan kirjapaino-osakeyhtiön kustantama.

Sinta 40 penniä.

Pieni Lasten Lukukirja

eli

Mapinen.

Suomen kreikkalais-katolisten tarpeeksi

toimittivat

A. Raitio ja S. Oskola.

Kuvilla varustettu.

Sortavalassa 1889.

Sortavalan Kirjapaino-osakeyhtiön kustantama.

Sortavalan kirjainosja, 1889.

A B C D E F G

H I K L M N O

P Q R S T U V

X Y Z Ä Ö

a b c d e f g h i j k

l m n o p q r s t

u v w x y z ä ö

A B C D E F G H I J K L

M N O P Q R S T U V

X Y Z Ä Ö

a b c d e f g h i j k l m n

o p q r s t u w v x y z ä ö

Ohje opettajille. Kirjaimia ei pidä opettaa kaikkia yht'aikaa, koska lasten siten on työläs niitä oppia, vaan ainoastaan muutamia kerrallaan; ja opitut kirjaimet ovat heti tavuissa ja sanoissa harjoitettavat.

Tavattaisja on tarkoin pidettävä waari siitä, että oppilaat silloin, kun tavussa on waan yksi ääntökirjain (a, e, i, o, u, y, ä, ö), ääntävät sen lyhyenä. Ei siis saa esim. tavua „la“ tavata näin: **äl, a, laa**, vaan: **äl, a, la**. — Päinvastoin taas, milloin tavussa on kaksi samallaista ääntökirjainta wieretysten, ovat ne äännettävät yhteensä **pitkäksi**. Tavu „loo“ esim. on siis tavattawa: **äl, o, o, loo** (ei: lo).

Rakjittawuudet kirjainten nimet, jommoisia ovat „ällä“, „ämmä“, „ännä“, „ärrä“ ja „ässä“, on tavatesja paras lyhentää yfjitawuiksi: „äl“, „äm“, „än“, „är“, „äs“.

Jos opettajalla on useampia oppilaita, woipi tawausta ja lukemista harjoittaa **kuorosja**, s. o. oppilaat tawaawat yht'aikaa, opettajan lyödesjä tahtia joka kirjaimelle, tavulle ja sanalle.

I. Bienet kirjaimet.

a l a l

1. a, aa, al, aal, la, laa, a-la, al-la, a-laa.
2. a, aa, al, aal, la, laa, a-la, al-la, a-laa.

o n o n

3. o, oo, on, no, ol, lo, noo, loo, on, na, aan, naa, non, noon, nan, naan, lon, lan, loon, laan, naal.
- an-na, an-nan, an-non, ol-laan, aal-lon.

4. o, oo, on, no, an, na, non, nan, lon,
lan, loon, laan.

an-na, an-nan, an-non, ol-laan, aal-lon.

u f u k

5. u, uu, uo, ou, fu, fuu, fuo, fou, luu,
luo, lon, nuu, nuo, non, af, of, uf, laf, lof,
luf, naf, nof, nuf, lauf, louf, luof, nauf, nouf,
nuof, fa, fon, fun, faan, foon, fuun, fuf, anf,
lanf, lonf.

fu-fa, fuf-fa, nuf-fa, fuu-lo, fuu-luu, fuo-lo,
fan-nan, fou-lu, luf-fo, luf-foon, lauf-fu, luof-fa,
nouf-fa, anf-fa, lanf-fu, laf-faan, louf-faan, louf-
foon.

6. u, uu, uo, ou, ku, kuu, kuo, kou, kau,
luu, luo, nuo, nou, uk, lok, nuk, lauk, nouk,
kuok, kaan, kuun, kuul, kuol, lonk.

u-kon, on-ko, kan-kaan, nou-kan, luu-na,
luo-na, luok-kaan, lonk-koon.

i r i r

7. i, ii, ai, oi, ui, li, ni, fi, ri, il, if, in,
ir, lii, nii, fii, rii, iil, iif, iin, iir, rai, roi, rui,
rou, ruo, lai, loi, lui, nai, noi, nui, lar, nor,
fur, rif, riu, niin, ilf, arf, norf, firf, furf, nurf.

i=fi, ir=fi, ar=fa, fiin=ni, fii=ru, fur=fi, fiif=kuu, rai=kuu, nuo=rin, lii=na, liif=kuu, ruo=fa, arf=ku, folk=fo, firf=foon, ul=fo=na, if=ku=na.

8. i, ii, ai, oi, ui, li, ri, kii, rii, iin, rai, ruo, lui, noi, rin, ran, niin, kuur, kolk.

il-kun, nau-roin, kau-raan, rin-nan, ran-nan, rauk-ka, kiik-kuu, kurk-ku, nurk-ka.

e t e t

9. e, ee, ei, eu, ie, te, tee, tei, teil, teu, tie, et, tiet, teit, ta, taa, to, too, ti, tii, tu, tuu, at, fat, aut, faut, laut, ot, oit, foit, ut, uut, fuut, uot, tuot, nuot, ruot, teu, feu, neu, leu, lief, leif, fiel, tarf, fert, lant, folt, fort.

tein, teil=le, tiel=le, tie=noo, neu=la, neu=la=na, feu=la, leu=fa, tarf=fa, foit=to, foit=te=lee, leif=fi, leif=fiin, lief=fi, lu=fe=nut, fuun=nel=la, fuun=nel=foon, tarf=fuut=ta.

10. et, en, ken, keu, kau, kaut, kart, teen, teet, tuon, tuot, tie-to-na, tie-toi-neen; tun-ke-a, tun-te-a, kul-ke-kaa. ka-la on nuot-taan tart-tu-nut.

ä ö m

ä ö m

11. ä, ää, ö, öö, äi, öi, mä, mää, mö, möö, mäi, möi, äm, äl, är, äf, lä, fä, tä, nö, lö, rö, fää, fäi, föön, tää, tään, nää, näi, näl, fär, fäär, mär, tör, löf, möl, merf, närt.

tä-mä, täm-möi-nen, tör-fe-ä, töi-tä, läm-min, möim-me, mie-lem-me, fäär-me.

12. ä, ää, äi, ö, öö, oi, mää, möi, äl, är, kär, mär, nö, lö, tör, mör, köl; mär-kä, tääl-lä; töil-lään, toi-mil-laan uut-te-ra e-lää.

y j s

y s

13. y, yy, yi, yö, äy, öy, fy, fyy, fyi, fyö, fäy, föy, myy, myyt, nyi, nyis, työ, työm, lyöt, fäyt, föy, föyt, yf, ym, yr, yrt, yn, yl, ys, yyn, yis, nyöf, äym, fäym, öyf, röyf, nöyr, myr, ryn, fyf, myrs, murs, myrf, mels, felf, firf.

fy-fi, fyy-tä-fään, fyö-tä, fyl-lä, myöm-me, tyyn-nym-me, yf-sin, fään-tyis-jän-jä, föyt-tä-mäl-lä; työ-s-jä käy-pi mies; fyf-fyis-tä jää-tä kes-tää; las-ten tu-lee nöyr-ty-ä, kun i-jä taif-ka äi-ti käs-kee; myrs-fy-aal-to lyö a-luf-sen ran-taan murs-faf-fi; firf-ka nur-mel-la fir-kut-te-lee.

14. y, yy, yi, yö, äy, öy, syy, syi, syö, säy, söy, kyy, tyi, tyis, työs, näy, töy, ys, rys, yyn, yis, käym, röyk, nöyr, myrs, mels, nyrk, sork. tyy-ni, tyyn-tyis-sä, töis-tä, kyy-käär-me, näyt-tää; mies on ys-käs-sä; täs-sä selk-ka-uk-ses-sa.

h p

h p

15. h, ah, pah, eh, peh, uh, puh, oh, poh, ha, haa, hap, he, hee, hep, hy, hyy, hyp, fah, noh, kuh, rih, riih, teh, fäh; lap, nop, fep, fyp; pal, pen, puuf, puuf, pir, piir, pet; pau, pauuf, hou, houuf, hju, hjuuf, heif, hief, pieh, pies, pois, pais, päis, harp, furp, filp, firp, fump, fimp.

he=po pi=hal-la hyp=pii, pit=fin tan=ner-ta pieh=ta=roi=pi. no=pe=a on he=po liif=feil-tään. firp=pi on fän=rä. riih=tä on pui=tu. fis=fa leif=fii lap=sen fump=pa=li=na.

16. ah, pah, he, hep, hy, hyy, hyp, rih, rip, noh, nop, kuh, kuop, kaup, lap, hir, hiir, hier, pieh, harp, help, silp.

ha-pan, hap-pa-met, hyy-tyy; ta-lon-poi-ka hyö-tyy-pi hoi-ta-mal-la pel-to-an-sa; he-po on pol-ke-nut hei-nän-sä maa-han.

j w j v

17. ja, jal, jo, jou, ju, juu, juur, ji, je, jee, jä, jää, jäi, jäy, jy, jyr, jyrk, wa, war, waf, wan, wart, wo, wou, wu, wuo, wuot, wuor, wi, wii, wiik, wirk, we, wee, wei, weu, wer, wä, wää, wään, wy, wyö, wyyh.

man-si-kat ja waa-pu-kat o-wat war-sin ma-uf-kai-ta mar-jo-ja. hil-jaa wie-rii wir-ran lai-ne. fe-wääl-lä läh-te-wät jöät jo-is-ta ja jär-wis-tä. wil-ja-pel-lot kau-niis-ti wi-han-noi-wat.

18. ja, jah, jo, jol, ju, jun, je, jek, jä, jäät, jy, jys, va, vas, vam, vo, voi, vu, vuon, vi, vier, ve, vel, vä, vät, vy, vyin.

vaa-ja, ja-no-a-va; ka-las-ta-jat jäi-vät jär-vel-le.

d d

19. da, dan, dat, de, der, det, dois, dy, dyn, du, duk.

pa-ta, padan, pa-dak-si, pa-doil-la, la-to, la-don, la-dos-sa, la-dois-tan-sa. luo-tu, luo-dun, luo-da, luo-duk-si, hyö-ty, hyö-dyn, hyö-dyl-lä, hyö-dyt-tääk-sen-sä, äi-ti, äi-dil-tä, se-tä, se-dät. tah-dom-me äi-din tah-to-a nou-dat-taa.

20. la-don o-ven lai-dal-la is-tuu lin-tu.
lah-den lai-neil-la sou-dim-me hei-dän ve-neel-
län-sä. mies tah-too teh-dä työn-sä kah-des-sa
vuo-des-sa. haah-den kul-ku käy vie-rai-den
mai-den ran-to-ja koh-den.

g

g

21. gen, ger, get, gon, gois, goit, got, gin,
git, gim, gun, gyn, gän.

han-fo, han-gon, han-got-ta, han-goit-ta, tun-fi,
tun-gim-me, wa-hin-fo, wa-hin-gof-sen-sa, au-rin-fo,
au-rin-gon, au-rin-goit-ta, au-rin-goit-den, län-fi,
län-get, jän-ky, jän-gys-sä, hen-fi, hen-gen, hen-
gis-sä. han-goil-la hei-nää nos-te-taan. au-rin-
gon sä-de läm-mit-ti pel-lon pen-ger-tä.

22. hal-lat te-ke-vät san-gen suu-ri-a va-
hin-goit-ta. tun-gim-me tan-gon san-gon rei-kiin.
ren-git a-set-ti-vat län-get he-vo-sen kau-laan.

Bienet firjaimet aaffoisjärjestyksessä.

a b e g h i j k l m n o p r s t u w y ä ö.

a d e g h i j k l m n o p r s t u v y ä ö.

Ohje opettajille. Tästä lähtien koetakaan opettaja, tawallisen tawauksen ohessa, silloin tällöin jo luettaa oppilailla sanoja tawuttainkin, s. o. tawun ferrassa, sen eri kirjaimia ensin mainitsema. Kun sana täten on sanottu tawuttain, sanottakoon se heti sen jälkeen myös kokonansa. Esim. Ar=wo, Arwo. — Waatikoon opettaja, että oppilaat sekä tawatesa että tawuttain luettaissa ja ylimalkaan koko luku-opetuksen aikana ottawat waarin luonnollisesta korosta eli äänenpainosta, mikä on warsinakin sanojen ensi tawulla, mutta, pitemmissä sanoissa, muutamilla seuraawillakin tawuilla. Siten estetään lukeminen muuttumasta yksitoikkoiseksi, weisuun tapaiseksi jonotukseksi. — Oppilaille on huomautettava, että nimet ja lauseet (eli kokonaiset ajatukset) aljetaan isoilla alkukirjaimilla ja että pisteen (.) ja pilkun (,) kohdalla on lukeissa aina pysähdyttävä. — Kuoro- ja ykkityisluku waihdelkoot edelleenkin. — Kun on tawaten tai tawuttain lukien päästy lauseen loppuun, lukekoot oppilaat sen uudelleen vielä kokonansa yhteen; milloin tarwis waatii, lukekoon opettaja lauseen heille malliksi ja antakoon heidän fitten koettaa sen lukemista yhtä luontewasti.

II. Isot kirjaimet.

23. **A** An=na. An=ton. Au=ma on pel=lol=la. Na=mus=ta päi=wä pi=sin on. Au=työn kau=nis=taa. — A=dam. A=lek=si. Ah=ke=ruus ko=van on=nen voit=taa. Ah=ke=ruus u=nen=kin es=tää. Ar=vaa o=ma ti=la=si. An=na ar=vo toi=sel=le=kin.

24. **E** E=li=a. Ee=wa. En=ke=li. Ei luu=lo o=le tie=don ar=woi=nen. Ei hä=däl=lä kau=as

ke-ri-tä. Ei op-pi o-ja-han kaa-da. — E-lii-na.
E-lii-sa. — Eh-tool-la Ee-va vä-syi. Ei te-ke-
väl-tä työ lo-pu. En-nen mies maan-sa myö-pi
kuin sa-nan-sa syö-pi.

25. **H** Hilp-pa. He-le-na. Hil-jaa hy-
vä työ tu-lee-pi. Hy-wä lap-sen las-na ol-la, kun
on wan-hem-pi wa-ra-na. Hä-däs-fä yst-tä-wä tu-
taan. — Her-man. Hy-vä hy-väl-lä saa-daan.
Hä-tä kei-non kek-sii. Hä-vi-ää ky-län kä-vi-jä.

26. **I** Isä neu-woo Il-ma-ri-a. I-lois-
saan lin-tu wi-ser-te-lee. Il-lan wirk-fu, aa-mun
torf-fu, se ta-pa ta-lon hä-wit-tää. — Ii-va-na.
Il-loin Ii-va-na lu-kee. I-lo-na kä-ki met-säs-sä,
lap-si pie-ni lat-ti-al-la.

26. **J** Jyr-ki. Joo-sep-pi. Jou-lu juh-
lis-ta ja-loin. Jo-ka tyy-nel-lä ma-kaa, se tuu-
lel-la jou-taa. — Jaak-ko. Jo-ka ku-rit-ta kas-
vaa, se kun-ni-at-ta kuo-lee. Jo-ka syyt-tä
suut-tuu, se lah-jat-ta lep-pyy.

27. **K** Ka-ta-ri-na. Ken hy-win te-fee,
pa-rem-min e-des-tän-fä löy-tää. Kii-tä muil-le
mui-ta mai-ta, it-sel-le o-mi-a mai-ta. Ko-re-a
ko-toi-nen lei-pä, waif-ka on täyn-nä täh-kä-päi-tä.
— Kuis-ma on mie-hen ni-mi. Ki-pi-näs-tä tu-

li syt-tyy. Kus-sa työ teh-dään, siinä ruo-ka syö-dään. Kyl-lä so-pu si-jaa an-taa. Kyl-lä työ te-ki-jän-sä neu-voo. Kär-si pa-haa, toi-vo pa-rem-paa.

U E S Z R

A E H I J K

28. **Q L** Lau-ri. Lii-ja. Sun ei au-ta ar-mo Luo-jan, ei au-ta o-ma y-ri-työs. Lais-ka töi-tään lu-fee. Lu-pa-us hy-wä, an-to pa-rem-pi. — Lau-ra. Luu-kas. Ly-hy-et va-le-hen jäl-jet. Läm-min pai-ta lii-nai-nen-kin o-man äi-din om-pe-le-ma.

29. **M M** Miih-ka-li. Moo-jes. Mie-hen ja-na miehen fun-ni-a. Mie-li ei jä-re mie-hen pää-tä, wä-fi ei wään-nä har-ti-o-ta. — Ma-ri-a. Mat-ti. Mie-li mark-ko-ja pa-rem-pi, toi-mi töi-tä kal-li-him-pi. Min-kä hy-vin teet, sen hy-vin e-des-tä-si löy-dät.

30. **R N** Ra-ta-li-a. Neu-wol-la työt teh-dään, ei wä-en wä-ke-wyy-del-lä. Niin-kuin for-wes-ja hu-hu-taan, niin for-pi fai-kaa. Niin-kuin tyh-mäl-le pu-hu-taan, niin tyh-mä was-taa. — Niit-ty on pel-lon e-mä. Näl-kä ruo'-an suo-la-jaa-pi. Nuor-na vit-sa wään-net-tä-vä.

31. **D O** Du-ti. Dn-ni. Dn-gel-la fa-las-te-taan. D-dot-ta-wan on-keen fa-la tu-lee. D=ma maa man-sif-fa, muu maa mus-tif-fa. — Ol-ga. Ont-ro. Op-pi-a i-kä kaik-ki. O-ta vas-ta-han va-roi-tus, o-jen-nuk-sek-si o-pe-tus.

32. **P P** Paa-wo. Pie-ta-ri. Pa-rem-pi o-ma ol-fi-wuo-de, fuin on wie-ras höy-hen-wuo-de. Pu-hu-en a-si-a hy-wäf-fi tu-lee. — Pek-ka. Paa-va-li. Pou-ta pil-vi-en pe-räs-tä, i-lo vii-mein it-kus-ta-kin. Pa-rem-pi pyy kä-des-sä kuin kak-si ok-sal-la.

33. **R R** Riis-to. Rau-ha. Re-hel-li-syy-s maan pe-rii. Rat-to rau-has-sa e-le-ä. Rau-ta ful-taa kal-liim-pi. — Ruu-su. Rau-ha ra-han voit-taa. Rau-has-sa hy-vä e-le-ä. Rie-mu on rau-han ty-tär.

U G H I J K L M N O P R

A E H I J K L M N O P R

34. **S S** Si-mo. Saa-ra. Sa-nas-ta mies-tä, jar-wes-ta här-kää. Si-tä kuus-ta kuule-mi-nen, jon-fa juu-rel-la a-sun-to. Si-we-y-s maan pe-rii. — Sa-mu-el. Suo-ma. Su-loi-nen sy-li i-so-sen, äi-din hel-ma hem-pe-äm-pi. Se ys-tä-vä on, jo-ka hä-däs-sä aut-taa.

35. **T T** Tah=wo. Ti=mo. Tuo=mas. Tee hy-win taif=fa pa=hoin: e=des=tä=fi faif=fi löy=dät. Ter=we=ys on ful=taa kal=liim=pi. Toi=mos=sa aif=fa fu=luu. — Ta-pi-o. Toi-ni. Tyy-ne. To-tuus ei pa-la tu=les-sa-kaan. Työ mie-hen kun-ni-a. Työs=sä voi=ma vah=vis=tuu.

36. **U U** Ur=po. Ur=ho. U=sein käy=pi käy=pä här=fä, kun jo hen=gäs=tyi he=wo=nen. — Un-ta-mo. U=sein köy=hä tar=vit=see.

37. **W W V** Wie=ra. Wäi=nö. Wa=hin=gos=ta wii=saaf=fi tul=laan. Wi=ha wie=pi wil=jan maas=ta. Wä=häs=tä pal=jo tu=lee=pi, fi=pi näs=tä tu=li syt=tyy. — Wie-na. War=pu. Vä=hin pal=jo kart=tuu. Vi=re=ys ko=van=kin on=nen voit=taa.

38. **Y Y** Yr=jö. Yl=pe=ys käy lan=fee=muf=sen e=del=lä. Yf=fi tie, fak=fi a=si=aa. Yf=fin päi=win i=fä=fin fu=luu. — Yöl=lä yö=köt len=te=le=vät. Yl=pe=ys käy ta=lon=po=jan=kin ta=kis=sa, nöy=ryys silk=ki=pu=vus=sa=kin.

39. **Ä Ä** Ä=lä en=nen wan=haa moi=ti, kuin uu=den ta=wat tun=net. Ä=lä it=fe il=man syyt=tä, il=man wai=wat=ta wa=li=ta. — Ä=lä

sor-ra sor-ret-tu-a, sär-je sär-jetyn sy-dän-tä.
Ä-lä suul-la suu-ren-te-le, el-let kun-nos-sa
ky-ke-ne.

40. **Ö Ö** **Öl-ju.** **Öil-lä** täh-det wa-lai-
fe-wat. — **Öil-lä** päi-vät jat-ke-ta-han.

A C S J R L M N O P R S T U W Y Ä Ö.

A E H I J K L M N O P R S T U W V Y Ä Ö.

Ohje opettajille. Seuraava kappale on aivottu isojen kirjainten kertaukseksi. — Sitä luettaisiin koettakoon opettaja saada oppilaat toisinaan lausumaan helpompia sanoja jo kokonansa, s. o. niitä ensin tavaamatta tai tavuttain lausumatta. Näten tulee lapsia vähitellen johtaa suoraan lukuun. Pitäköön opettaja waan waarin siitä, että lapset tarkkaawat sanan kokonaisuudessaan ja oikein, ennenkuin sen lausuvat. Ei näet saa päästää heitä siihen pahaan tapaan, että katkaisewat lausumiseensa keskellä sanaa ja sitten wasta lausuvat sanan loppuosan, taikka että he lausuvat tuon loppuosan arvaamalla ja siten useimmiten wäärin. — Kun on näin tawaten, tavuttain tai sanottain lukien päästy lauseen loppuun, lukekoot oppilaat lauseen uudelleen yhteen, ja johtakoon opettaja heitä

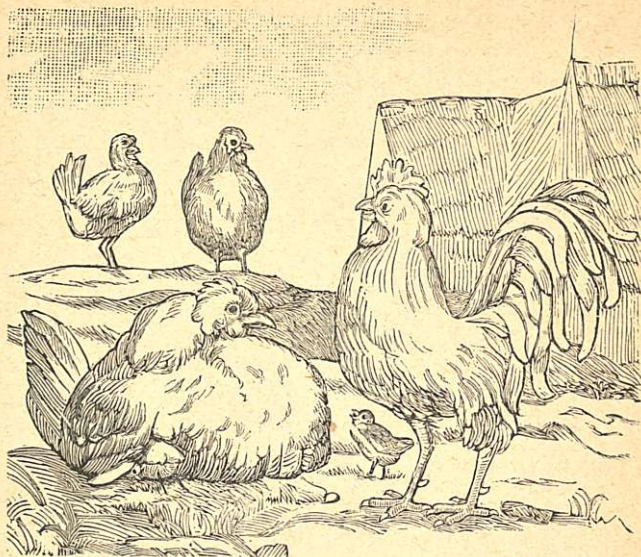
lukemalla lauseen malliksi, luontevaan ja sujuvaan lukemiseen. — Totuttakoon opettaja lapsia myös lukemaan reippaasti ja kuuluvasti; sanojen viimeisiä tawuja ei saa „niellä.“

41. Lu-mi su-li. Maa tu-li pal-jaak-si.
Pi-an sen pin-ta kau-nis-tui. Wi-han-ta ruo-ho
nou-si sii-hen. Jo o-li ke-sä tul-lut.

O-li aa-mu. Rai-tis o-li il-ma. S-ha-nas-ti
pais-toi jo päi-wä. Su-loi-ses-ti lau-loi-wat pie-
net lin-tu-set. Mii-tyil-lä ku-kat he-loit-ti-wat.
Y-len kau-nis-ta o-li kaik-ki-al-la.

Kaik-ki he-rä-si-wät u-nes-taan. En-nen mui-
ta he-rä-si kuk-ko. He-ti huu-si se kuk-ko-kie-kaa.
U-los kar-ta-nol-le te-ki ku-kon mie-li. Tul-kaa,
ja-noi se ka-noil-le. Jö on ku-lu-nut. M-kääm-
me e-nää wii-wy-tel-kö.

Jo as-tui kuk-ko e-del-lä. Ka-nat poi-
ka-si-neen tu-li-vat jäl-jes-sä.

Tuos-sa ne nyt o-vat. Oi-ke-al-la kä-del-lä on kuk-ko. Va-sem-mal-la puo-lel-la o-vat ka-nat. I-so ka-na ma-kaa maas-sa. Poi-ka-set o-vat si-tä lä-hel-lä. Mon-ta-ko poi-kas-ta on ka-nal-la? Y-lem-pä-nä on kak-si nuor-ta ka-naa. Ne sei-so-vat pie-nel-lä kum-mul-la. Siel-tä kat-se-le-vat ne to-ve-rei-tan-sa. Ul-jas kuk-ko va-roit-taa nii-tä. Äl-kää men-kö kau-ak-si, sa-noo se. Hauk-ka voi-pi vie-dä tei-dät.

Hu-pai-nen on ka-no-jen tuos-sa ol-la. Au-rin-ko pais-taa niin läm-pi-mäs-ti.

III. Kirjaimet, joita löytyy wieraisissa sanoissa.

B B b b Ba-bel. Bib-li-a. Ba-rab-bas.

C C c c Ce-ci-li-a. Cor-ne-li-us. Lu-ci-a.

D D Da-wid. Da-ni-el. De-bo-ra.

F F f f Fo-to-gra-fi. Fri-dolf. Fa-bi-an. So-fi-a.

G G Gre-go-ri. Go-sen. Gab-ri-el. Gad.

Q Q q q Qwin-qwen-ni. Qvin-tus. Mos-qvi-to.

V v Vi-ctor. Vin-di-ci-an. Se-ve-rus.

X X x x Xer-yes. Xe-ni-a. Sex-tus.

Z Z z z Zeb-ra. Na-za-ret. Zi-on. Leip-zig.

B C D F G Q V X Z b c f q v x z

B C D F G Q X Z b c f q x z

IV. Harvemmin käytettyjä kirjaimia.

A (B) (C) (D) E (F) (G) H I K L M N O

p (Q) R S T U W (V) (X) Y (Z) Ä Ö.

a (b) (c) d e (f) g h i j k l m n o p (q) r

s t u w (v) (x) y (z) ä ö.

A (B) (C) (D) E (F) (G) H I J K L M
N O P (Q) R S T U W V (X) Y (Z) Ä Ö.
a (b) (c) d e (f) g h i j k l m n o p (q)
r s t u w v (x) y (z) ä ö.

V. Numerot.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9.

VI. Väli= η. m. merkit.

= eli - Luvumerkki.

, Pitku, lyhimmän pysäyksen merkki.

; Puolipiste, pitemmän pysäyksen merkki.

• Piste, pisimmän pysäyksen eli lauseen-lopun merkki.

: Raksoispiste eli seurausmerkki.

? Kysymysmerkki, joka asetetaan kysyvän lauseen loppuun.

! Huudahdusmerkki.

„—“ Lainausmerkit.

() eli [] Sulkuumerkit.

— Ajatusmerkki.

' Heittomerkki, joka asetetaan poisheitetyn kirjaimen sijaan.

S Pykälämerkki.

* † Wiittausmerkit.

Ohje opettajille. Seuraavat lufukappaleet ovat aiwotut harjoituskappaleiksi wirheettömän ja sujuwan sifäluwun saawuttamista warten. Walaistaksemme, miten niitä luettaisfa ehkä olisi paras menetellä, otamme tässä ohjeiden esineeksi ensimmäisen lufukappaleen „Koti.“

Oppilas lukee ensin nimikirjoituksen. Opettaja: Koska tämän lufukappaleen nimikirjoituksen on „koti“, mistä tulee siis tässä kappaleessa puhe olemaan? (Wastaus: Tässä kappaleessa tulee olemaan puhe kodista). Lue ensimmäinen lause, siis pisteesen asti, sana ferrasnaan! (Opettaja lyö nyt tahtia joka sanalle — harwaan, jotta lapsi ennättäisi katsoa sanan kokonansa ja tarkkaan, ennenkuin hän sen lausuu). Lue toinen lause! (Lause luetaan samaan tapaan kuin edellinenkin; koska siinä on waikeampia sanoja — „kodissani“, „rakkaan“, „isän“ — antakoon opettaja lapsen lausua nämä sanat ensin tawuttain). Lue nyt molemmat lauseet suoraan ja sujuwasti, mutta muista pysähtyä pisteen kohdalla! — Minä luen nyt itse nämä lauseet sinulle malliksi, jotta oppisit ne kauniisti lukemaan. (Opettaja lukee lauseet selwästi ja pontewasti). Luehan sinä nyt jälleen samoin!

Kun nyt osataan lukea nuo pari lausetta sifästä, johdakaan opettaja sopiwilla kysymyksillä lasta myös ymmärtämään niiden sifällystä. Milmalkaan tulee edeskinpäin niin tehdä, jotta lapsi ei tottuisi waan pelkkään koneelliseen, tajuttomaan lukuun. Ulkoon sifähen johtamiseen kuitenkin paljon aikaa käytettävä, warsinkaan, jos opettaja on warma siitä, että lapsi sitäkin ilman woi lukemansa lauseet käsittää. Luultawaa on, että lapsi on käsittänyt nuo kaksi nyt luettua lausettaakin, mutta panemme tähän kuitenkin esimerkin wuoksi ne kysymykset, joilla opettaja woi sifä urkkia niiden sifällystä lapsilta.

Opettaja kysyy siis: Kuka näissä lauseissa puhuu? (Näissä laus. p. lapsi). Mitä sanoo hän itsestään? Missä sanoo lapsi asuwansa? Keiden luona hän kodissaan asuu? Tällä lapsella on siis, niinkuin sinullakin, koti, isä ja äiti.

Kun on sifällys täten kyselty, luetaan jälleen pari kolme uutta lausetta samaan tapaan kuin nuo kaksi ensimmäistä. Siis: ensin

harmaan sanottain, tahdin mukaan, tai, milloin sana on vaikeampi, tawuttain; sitten kufin lause perätysten yhteen, eromerkit waarintoaen; sen jälkeen lukee opettaja itse lauseet malliksi, antaa oppilaan koettaa niiden lukemista samaan tapaan ja johtaa häntä viimein niiden ymmärtämiseen kysymällä niiden sisällystä. — Siihen tapaan sitten luetaan lukukappale loppuun asti. Sen jälkeen antakoon opettaja koko lukukappaleen oppilaille läfsyksi. Kuulustellesaan luettakoon sen ensin läwitse. Kysyköön sen jälkeen, kirjain kiinni ollessa, vielä lyhykäisesti sisällystä siinä tapauksessa, että kappaleessa ehkä on ollut jotakin erityisesti mieleen pantawaa ja opittawaa; muussa tapauksessa siirtyköön lukemisen perästä heti uuteen lukukappaleeseen.

1 Muiist. Jotta opettaja pääsifi sen perille, miten noita kysymyksiä sisällysten johdosta on tehtävä, jatkamme tähän vielä jonkun matkaa kysymyksiä puheena olewan lukukappaleen sisällysten johdosta, alkaen lauseesta: „Siellä on minun hyvä olla.“

Opettaja: Millainen on lapsen kodissaan olla? Niinpä kyllä. Kodissaan on lapsen aina hyvä olla. Mitä hyvää ensinnäkin saa lapsi kotonaan? (Siellä on hänellä rawintoa j. n. e.) Ymmärrätkö, mitä sana „rawintoa“ merkitsee? (Jos lapsi ei ymmärrä, selittää opettaja, että se merkitsee samaa kuin sana „ruoka“). Kutka hänelle tätä kaikkea hankkiwat? Wanhemmat owat siis hyvät häntä kohtaan. Mikä sana tässä lauseessa ilmaisee tuota vanhempain hywyttä lasta kohtaan? (Se „rakastawat“ häntä). Millä tawalla wanhemmat tuota rakkauttaan osoittawat? Miten vielä? Kuka se Herra on? Mitä wanhemmista vielä on sanottu? Kun wanhemmat rakastawat lasta ja owat näin hyvät häntä kohtaan, millaisen tulee lapsenkin olla vanhempiansa kohtaan? Millainen lupaa tämänkin lapsi olla? (nöyrä ja kuuliainen). Niin — sillä tawalla woi lapsi parhaiten palkita wanhemmille niiden hywyden. Lapsi woi myös rukoilla Jumalaa vanhempainsa puolesta. Niinpä tekee sekin lapsi, joka tässä puhuu. Miten rukoolee hän? J. n. e.

Ylimalkaan tarkoittakoon opettaja kysymyksillään lauseessa mainittua asiaa, jotta oppilas, mikäli mahdollista, johtuifi omin sanoin sen sisällyksestä selwää tekemään, eikä waan koneellisesti matkifi lauseen sanoja.

Mitä oppilaan vastauksiin tulee, pitääköön opettaja huolen siitä, että ne tulevat kuuluvia, selviä ja täysinäisiä lauseita. Epäselvät ja huonot vastaukset korjattakoon oikeiksi. Näten opettaja pitää huolta myöskin oppilaan **puhetyö**yn kehittymisestä.

2 Muist. Jos opettajalla on useampia oppilaita, antakoon hän heidän tuostakin lukea ja vastailta yht'aikaa eli **kuoro**ssa. Näten hän woipi **kaikkien** taitavuutta harjoittaa sekä samalla saada opetukseen **wirkeyttä**. Huomattawa on, että kuoro tarvitsee tahdinpitoa sekä muutenkin ohjausta, jotta se ei olisi yksitoikkoista ja koneellista — niin sanoaksemme „takomista“, jommoiseksi se helposti muuttuu, jos ei opettaja ohjaa luontewästi lausumaan.

3 Muist. Lufukappaleiden joukossa on muutamia runoja. Koska lapsilla on taipumusta sellaisia ulkoa lukemaan, on hyvä, jos opettaja tätä halua tyydyttääkin, määräämällä valmistetun runokappaleen kotona luettawaksi siinä määrässä, että se sitten osataan lukea ulkoa opettajalle. Miksikään wälttämättömäksi waatimukseksi emme tätä ulkolukua pane, mutta jos kerran määrätään ulkoa luettawaksi joku runo, waatikoon opettaja silloin, että se myöskin osataan, ja johtakoon hän oppilaita sitä luontewasti ja kauniisti lausumaan.

VII. Sujuwan luwun harjoitus.

I. Koti.

O-len wielä pieni lapsi. Uun ko-dis-sa-ni rak-kaan i-sän ja äidin luona. Siellä on minulla hyvä olla. Siellä on minulla ra-win-to-a, waat-tei-ta ja läm-min-tä. Wan-hem-pa-ni ra-kas-ta-wat mi-nu-a. He hoitawat minua hellästi. He o-pet-ta-wat minua tuntemaan Herraa ja pitämään Hänen käs-ty-jän-sä. He joh-dat-ta-wat minua kaik-keen, mikä hyvä on. Tahdon aina olla nöyrä ja kuu-li-ai-nen heille. Jumala suojelkoon wan-hem-pi-a-ni!

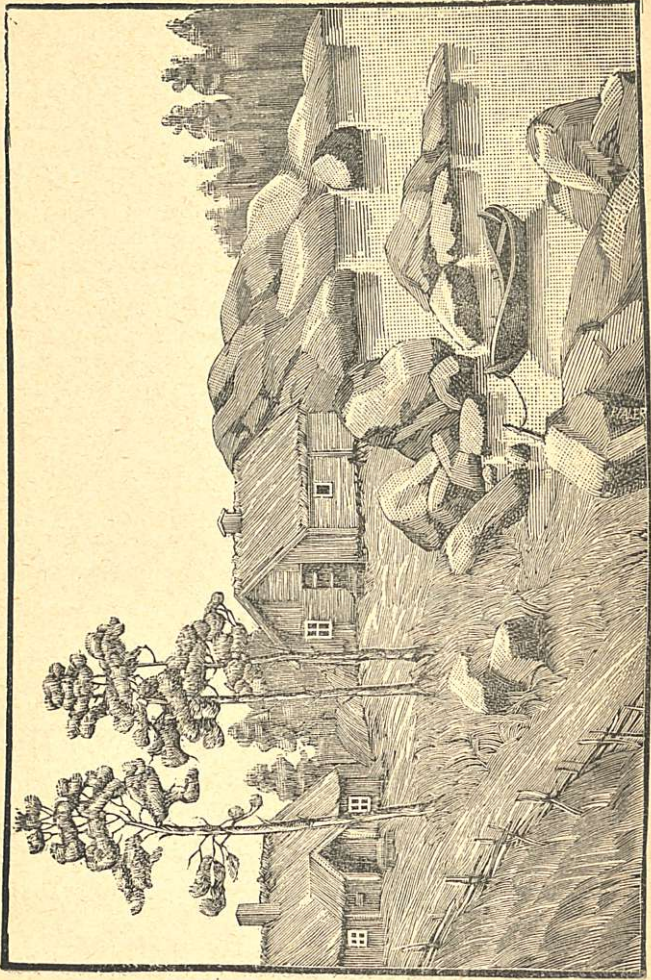
Ko-dis-sa-ni on minulla myös wel-ji-ä ja si-saria. He owat hy-wi-ä ja i-loi-si-a lapsia. Su-pais-ta on minun heidän kans-saan leikitellä. Oh-desjä wietämme me onnellista lap-suu-tem-me ai-kaa. Oh-desjä me talwi-iltoina lu-em-me ja lau-lelemme. Ja kesällä poimimme me kukkia ja man-si-ko-i-ta. Jumala suojelkoon wel-ji-ä-ni ja sisariani! Tahdon aina olla hyvä heitäkin kohtaan.

Raikki paikat ja e-si-neet kodissa owat minulle tuttuja ja rak-kai-ta. Pi-hlajan alla, joka

pi-ha-maal-la kasvaa, olen usein leikkinyt. Wahti-koira on vanha towerini. Mustikille lää-wäs-sä olen usein heiniä kantanut. He-wo-sel-lem-me olen leipää syöt-tä-nyt. Sekin on yst-tä-wäl-li-nen ja lempeä minulle. Näin on kotini minulle rak-kain paikka maa-il-mäs-sä.

Tunnen pienen pojan, jonka vanhemmat ovat kuol-leet. Hänellä ei ole o-maa kotia, ei wan-hempain eikä sis-koin hoitoa. Hän on köyhä ja orpo. Ur-me-li-ait-ten ihmisten luona etsii hän leipää ja turvaa. Surullinen on hänen tilansa. Rukoilen, että hyvä Jumala auttaisi häntä sekä kaikkia orpoja ja ko-dit-to-mi-a.

Mina tahdon kiittää Jumalaa, joka on minulle kodin suonut. Mina rukoilen Häntä suoje-lemmaan tätä minun armasta kotiani.

2. Lauri Waarasan koti-talo.

Jaakko Waa-ra-nen oli kymmenen vuoden i-käi-nen. Hänen kotinsa oli kau-pun-gis-sa. Hänellä oli maa-seu-dul-la yh-den-i-käi-nen serkku, ni-mel-tään Lauri Waaranen. Tätä sai Jaakko toisinaan käydä ter-veh-ti-mäs-sä. Se oli Jaakosta sangen hupaista. Warsinkin huvitti häntä tu-tus-tu-a maa-e-lä-mään. Kotiin tullessaan tiesi hän siitä aina paljon kertoa.

E-del-li-sel-lä sivulla näemme kuvan Lauri Waarasan koti-talosta. Se on kauniin järven ran-nalla. Kesällä on sinne hupainen veneellä matkustaa. Kun olet saapunut rantaan, nouset pientä rin-net-tä myö-ten ylös pi-ha-maal-le. Siinä ensin kolme kor-ke-a-ta petäjää ter-veh-tii sinua. Pi-ha-maa, jolla kas-vaa vi-he-ri-äis-tä ruohoa, on aina puhtaaksi lakaistu. Wasemmalla puolella on a-suin-ra-ken-nus. Siitä vä-häisen oikealle kädelle on pienempi tu-pa-ra-ken-nus. Kar-ja-kar-ta-not ja muut ulkosuojat ovat asuinra-kennuksen takapuolella. Siksipä ne eivät kuvassa näytkään. Pienen tuparakennuksen oikealla puolella on matala kalliö, ja e-tääm-pänä näkyy metsäinen niemi.

Astut sisälle asuinrakennukseen. Talonväki sanoo sinua ter-ve-tul-leek-si. Heidän seu-ras-saan hyvästi viihtyy, sillä he ovat ys-tä-väl-li-si-ä ihmisiä. Järjestys ja puhtaus vallitsee kaikissa suojissa,

Joka aamu, näet, puh-dis-te-taan huoneet tarkoin. Ja kaikki kapineet ovat aina oikeilla paikoillansa.

Eräänä kesänä viipyi Jaakko täällä monta viikkoa. Milloin kävi hän Laurin kanssa marjoja poimimassa, milloin olivat he kotirannassa onkimassa. He olivat niityllä, kun hyvältä tuok-su-va heinä koottiin eläimille talven varaksi. He juok-sen-te-li-vat elopellolla, kun ruista leikattiin. Näin kului lasten aika kesällä hupaisesti. Punaposkisena ja terveenä palasi Jaakko jälleen vanhempainsa kotiin kaupunkiin.

Olipa Jaakko kerran talvellakin serkkuansa ter-veh-ti-mäs-sä. Milloin ilma salli, olivat pojat kelk-ka-mä-es-sä tai suksilla hiih-te-le-mäs-sä. Mutta yhtä hupaista oli Jaakosta iltasin oleskella suuressa per-heen-tu-vas-sa. Siellä isäntä ja kaikki miehet tekivät käsitöitä. Mikä teki korvoa, mikä rekeä, mikä länkiä ja vem-pe-lei-tä. Siinäpä veistettiin, sahattiin ja höylättiin. Kaikkea tätä Jaakko mielissään katseli. Ja itsekin veisteli hän Laurin kanssa leluja kotona oleville siskoille. Emäntä ja muut naiset olivat myös ahkerassa työssä. Mikä kehräsi, mikä kutoa hels-kyt-te-li kangasta. Ei kukaan viettänyt aikaansa jou-ti-lai-suu-des-sa. Kaikki olivat hyvällä mielellä. Sillä ahkera työ tekee ihmisen terveeksi, tyy-ty-väi-sek-si ja iloiseksi.

3. Lapsen laulu.

Lapsi olen laulawainen,
Pieni vielä woimaton,
Huwitusta halaawainen,
Huikennellen *) huoleton.

Mina löydän avoimena
Äidin helman hupaisen;
Isän polwen istuimena
Tunnen minä turvaisen.

Epä äidin rekkautta
Waiwatkaan woi vähentää,
Isän hyvän hartautta
Elon huolet hävittää.

Kielto taikka käskeminen
Armas onpi äidiltä;
Opin, neuwon ottaminen
Intoiſa *) on isältä.

Eiis on syytä nuoruudessa
Heitä hywin kuulemaan,
Wanhemmille wanhuudessa
Wielä arwon antamaan.

*) Sana „huikennellen“ merkitsee melkein samaa, kuin iloiten, iloisesti. — „Opin, neuwon ottaminen intoiſa on isältä“ merkitsee: Lapsi on innokas eli harras ottamaan oppia ja neuwoa isältä.

4. Keväällä.

Talven aikana täytyi lasten oleskella enimmäkseen sisällä huoneissa. Kylmä oli ilma ulkona. Harvoin vaan siellä saattoi pitempään viipyä. Siksipä alkoikin talvi tuntua lapsista pitkältä. He kyselivät usein isältänsä, eikö se armas kesi jo pian tulisi. Odottakaa, sanoi isä, kun kuulette kiurun laulawan ilmassa, silloin on kevät ja silloin on kesi jo tulossa.

Wähitellen muuttuikin talvi kevääksi. Päivät alkoivat pidentyä. Toisinaan paistoi aurinko niin heleästi ja lämpimästi, että oikein mieli ilahtui. Lumi katoilla sulii, ja pälve-paikkoja ilmestyi mäkirinteille.

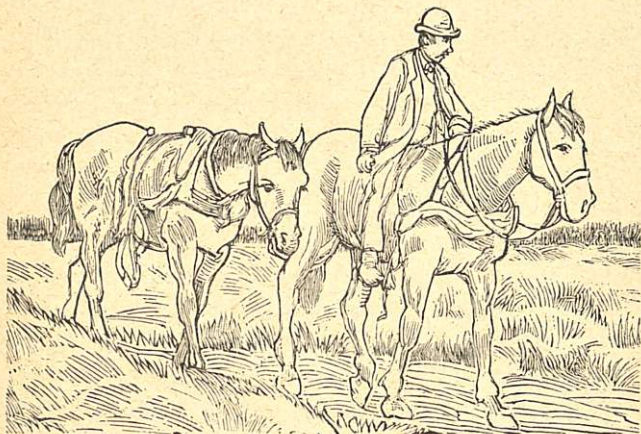
Gräänä aamuna olivat lapset vi-hal-sa. Silloin alkoi korkealla ilmassa kuulua linnun iloista laulua. Lapset näkiwätkin tuon linnun. Se lensi korkealle ja yhä korkeammalle. Sen laulu oli niin kaunista. Se soi kuin ylistyswirsi. Ja se olikin ylistyswirsi Luojalle, maan ja taiwaan Herralle, joka taas oli lähettänyt armaan kevään. Lapset arvasivat että tuo lintu oli kiuru. Ja he tiesiwät nyt kesän olewan tulossa.

Kului muutamia wiikkoja. Maa sillä ajalla paljastui lumesta. Vedet juoksivat puroja myöten alas jokiin ja järviin. Jäät sulivat vähitellen pois. Hopeakirkaat aallot pääsivät nyt wapaasti wierimään. Jo nähti kalastajakin weneessään soutulewan. Nurmet alkoivat saada ylleen kauniin, wiheriän ruohopeitteen, ja ensimmäiset kukat puhkesiwat silmää ilahduttamaan. Ja puihinikin ilmaantui lehden-alkuja. Metsiköissä oli wireä elämä. Siellä pienet linnut rakentelivat pesiänsä ja wisertelivät suloi-

festi. Wiimein saapuivat pääskysjetkin, oltuaan kylmän talven ajan lämpimässä etelämaassa. Ne asettuivat ensiksi pesiinjä tuvan räystäään alla. Lapset hyvin riemastuivat, nähdessään näiden rakkaiden kelmieraiden palanneen ja kuullessaan niiden iloista liwerrystä.

Nytpä kesä jo olikin tullut, tuoden tullessaan monta hauskuutta lapsille.

5. Hevonen.

Ihmiset elättävät ja hoitavat luonansa useita eläimiä. Niitä kutsutaan kotieläimiksi. Paljo hyötyä on niistä ihmisille. Ilman niitä olisikin heidän vaikea toimeen tulla.

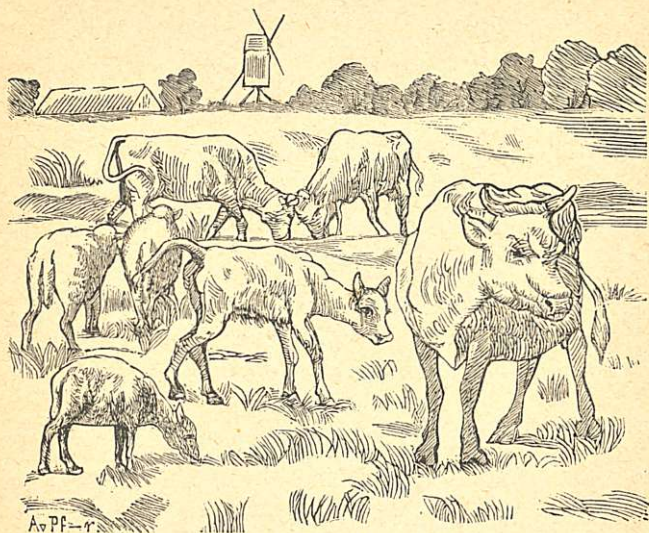
Hyödyllisimpiä kotieläimiä on hevonen. Kun valjastamme sen kärrien tai reen eteen, kuljettaa

se meitä nopeasti, minne vaan tahdomme. Jos sen kuorma ei ole raskas, jaksaa se päivässä kulkea monta kymmentä virstaa. Vielä käytetään hevosta auran ja muiden peltokalujen vetäjänä, kuin myös ratsastamiseen. Kuvassa näemme, miten hevonen kantaa seljässään isäntäänsä, kun tämä varhain kesäaamuna rientää peltotyöhön.

Luoja on antanut hevoselle suuren voiman. Eipä se muuten kestäisikään raskaissa tehtävissään. Luoja on myös varustanut sen jalat kovilla kavioilla, jotka kestävät juostenkin ajaessa. Kaviot tavallisesti varustetaan rautaisilla kengillä, jotta hevonen voisi juosta kompastumatta ja jalkojaan vikuuttamatta.

Kun Luoja on tehnyt hevosen ihmiselle hyödylliseksi palvelijaksi, vaatii Hän myös, että sitä hyvästi hoidetaan. Ihminen ei saa pahoin pidellä mitään hänen avuksensa annettua luontokappaletta. Hänen tulee niitä hellyydellä kohdella ja hankkia niille kaikki niiden tarpeet. Se on Luojan tahto. Usein kuitenkin nähdään koti-eläimiä ja varsinkin uskollista hevosta rääkättävän monella tavalla. Hevoselle pannaan liian raskaita kuormia, jotta se on menesty-mäi-sil-län-sä. Ja kun se ei jaksa vetää, lyödään sitä armottomasti ruoskalla tai temmotaan suitilla sen suupieliä. Usein annetaan sille myöskin liian vähän ruokaa. Usein saa se myös vilua ynnä muuta kurjuutta kärsiä. Tunnettomia ja jumalattomia ovat ne ihmiset, jotka näin hevosta kohtelevat. Eipä Jumala jätä sitä kohtelua rankaisematta.

6. Karja laitumella.

Lehmät, vasikat ja lampaat ovat laitumella. Hupainen on niiden siellä vapaasti kuljeskella. Ja hyvältä maistuu niistä nuori, viheriäinen ruoho. Punikki, wanhin lehmistä, katselee wakaasti maantielle päin. Kuulee ehkä siellä koiran haukkuvan. Wasikka hyppelee iloisena. Se on koettanut leikitellä säwyisien lampaiden kanssa, mutta nämä eivät nyt syönniltään siihen joutaneet. Nyt se telmien lähenee Punikka. Parempia seuratovereita sille olisivat Haluna ja Mielikki, jotka tuolla etäämpänä leikitillä puskewat toisiansa.

7. Mansikka-aikana.

*Nyt kesäkulta vallitsee
Ja nurmet vihannoivat.
Nyt linnut puissa laulelee
Ja paimenpillit soivat.*

*Nyt tuoksuavat kukkaset
Jo kankahilla, soilla.
Ja posket ompi punaiset
Jo mäen mansikoilla.*

*Nyt kaikki uudet kasvot saa.
Myös pienet lapsukaiset
Nyt ruusupäisnä ruskottaa
Kuin maalla mansikkaiset.*

*Kuin hauska silloin lapsien
On mansikassa olla!
Saa poimien ja maistellen
He käydä nurmikolla.*

8. Koira.

Koira on ihmisen alituinen seuralainen. Se on oikeastaan petoeläin, mutta ihmisen seurassa on se tullut kesyksi. Se syöpi kaikkea, mitä me ihmisetkin. Eikä se

herkkuja waadikaan, waan tyytyn ruokiemme jäännöksiin. Se on hywin wiifas eläin. Moneen toimeen woipi sitä käyttää. Kotikoira wartioitsee uskollisesti taloa. Paimenkoira wartioi karjaa laitumella. Metsäkoira etsii otuksen metsästäjän saaliiksi. Onpa sellaisiakin koiria, jotka osawat pelastaa ihmisiä hukkumasta. Pian oppii koira toimiinsa. Se on nöyrä ja altis sekä niin uskollinen, että se joskus kuolee surusta isäntänsä kadotettuaan. Mutta koiraa tulee kohdella ystävällisesti. Jos sitä alituisen ärjytetään, muuttuu se pian vihaiseksi ja saattaa silloin purrafin. Ja koiran purema haava on vaarallinen.

9. Lehmä, hevonen, lammas ja koira.

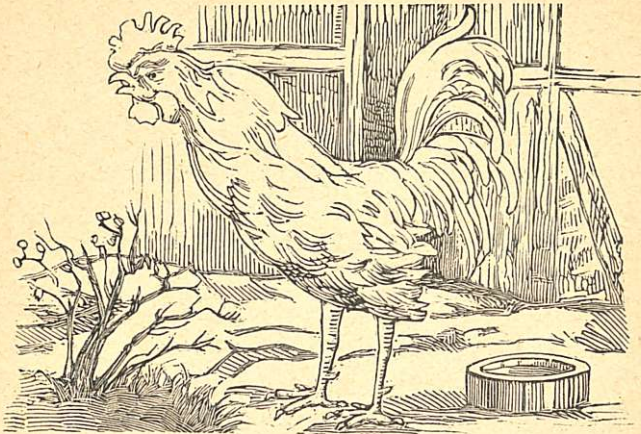
Olipa kerran lehmä, hevonen, lammas ja koira yhdessä laitumella. He wäittelivät keskenänsä, kuka heistä olisi ihmiselle hyödyllisin. Lehmä sanoi: „Ihminen saa minulta maitoa, maukasta juustoa ja woita.“ — Hevonen puhui: „Minä wedän isäntäni rekeä ja kiidän kepein askelin sekä tuulen wauhdilla kannan ratsumiestä.“ — Lammas kertoi: „Minä kuljen paljaana ja alastonna, että isäntäni woisi waatettaa itseään minun willoillani.“ — Sitten tuli koira heidän luoksensa. Mutta he katselivat häntä karsain silmin, juuri kuin olisi hän aiwan hyödytön eläin. Mutta isäntä tuli heti perässä, kutsui koiraa, hyväili ja silitteli häntä. Lehmä, hevonen ja lammas nurisivat tästä. Wiimein hevonen uskalsi kysyä: „Minkä tähden niin teet? Emmekö me ansaitse paremmin rakkauttasi kuin tuo hyödy-

tön eläin?" — Mutta isäntä hyväili koiraansa vieläkin hellempin ja sanoi: „Tämä on urhoollisesti pelastanut ainoan poikani weteen huffumasta; mitenkäs siis hänet unhoittaisin?"

10. Pääskysel ja varpunen.

Kaksi pääskystä oli kerran tehnyt pesänsä talin oven kohdalle. Kerran havaitsivat he, että varpunen lensi pesään. He koettivat ajaa sitä pois. Mutta varpunen ei lähtenytäkään, vaan puri heitä, kun he yrittivät mennä sisälle. Nytpä tapahtui kumia. Nämä kaksi pääskystä kutsuivat ison joukon muita pääskysiä apuunsa. Kaikki toivat he suussaankolkia ja savea. Näillä alkoivat he tukkia pesän suuta umpeen, niin että varpunen olisi kyllä kuollut siellä nälkään, jos ei eräs armelias poika olisi sitä sieltä pelastanut. Pääskysel saivat pesänsä takaisin. Mutta siinä eivät he enää menestyneet, vaan rakensivat itselleen toisen pesän.

II. Lasten nousu-aika.

Kukko ensikertaa kiekahtaa!
Silloin kesäamu virkoaa.
Tuuli lepsahtaapi lentämään,
Nytkii lehdet herähtelemään,
Juoksee pitkin veden kalvoa,
Kuiskaa: „Jo on aika valvoa!“
Päivä luomensa myös aukaisee,
Silmin kirkkahin jo katselee.
Kukko ensikertaa kiekahtaa,
Mut te, pienet lapset, tuutukaa,
Tuutukaatte vielä huoleti,
Siks kun kukko teille kiekkuvi.

Kukko toista kertaa kiekahtaa,
Silloin metsän linnut virkoaa.
Tikka rummutellen honkaa lyö,

Ilmoittaapi: „Nyt jo alkaa työ.“
Sirkat pyristävät sulkiaan,
Alkaa päivän aamuveisullaan,
Sitten lentää askareillehen,
Kukin ruoannouto-teillehen.
Kukko toista kertaa kiekkahtaa,
Mut te, pienet lapset, tuutukaa,
Tuutukaatte vielä huoleti,
Siks kun kukko teille kiekkuvi.

Kukko kiekkuu kerran kolmannen,
Silloin nousuaika ihmisten.
Äiti valpas lähtee lypsämään,
Isä ahkera se kyntämään,
Nuotanvetoon veikko soutavi,
Sisko pyykkirantaan rientävi.
Kukko kiekkuu kerran kolmannen,
Viel' on lasten luona unonen;
Tuutukaatte, pienet, huoleti,
Siks kun kukko teille kiekkuvi.

Kukko kiekkuu kerran neljännen,
Työstä väki palaa eineellen.
Pöydällä on piimää valkeaa,
Lämpöisleipää, äidin leipomaa.
Perunat ne höyryy vadissaan,
Kullan karvaa voita rinnallaan.
Kukko kiekkuu kerran neljännen,
Nyt jo kiiru myös on pienoisten,
Ett'ei äidin herkut loppuisi.
Nouskaa, kukko teille kiekkahti!

12. Uskollinen Musti.

Metsän reunalla oli pieni mökki. Siinä asui köyhä leski kahden pienen lapsen kanssa. Leipää oli heillä niukalta, mutta he olivat kuitenkin tyytyväisiä.

Heillä oli myös koira, nimeltä Musti. Se oli villakoira, musta väriltään. Se oli lasten leikkiverina ja seurasi niitä kaikkialle. Ne tempoivat sitä villoista, rippuivat sen kaulassa ja monella muulla tavalla telmivät sen kanssa, mutta Musti oli aina kärsivällinen. Eipä se sallinut kenenkään tehdä pahaa lapsille. Kun se epäili, että joku tahtoi niitä kiusata, murisi se ja näytti hampaitaan. Se olikin lapsille hyvin rakas. Mutta äidillä oli tuskin leivänpalaistakaan sille antaa, ja hänestä oli surkeata, että Musti näki nälkää. Sen vuoksi otti hän Mustin mukanaan läheiseen herrastaloon ja möi sen tuon herrastalon omistajalle.

Kun lapset saivat kuulla, että Musti oli myyty, kävi heidän mielensä hyvin surulliseksi, ja he rupesivat itkemään. „Älkää itkekö, hyvät lapset“, sanoi äiti, „nyt on Mustin hyvä olla, se saa maitoa, puuroa ja leipää mielensä mukaan.“ Samassapa kuului oven takaa raapimista ja murinaa. Iloissaan riensivät lapset avaamaan. Sielläpä oli kun olikin Musti. Se oli jättänyt herrastalon ja kaikki sen herkut, päästäkseen takaisin vanhojen ystäviensä luokse. Näiden kanssa tahtoi se mieluummin nähdä nälkää kuin elää herkullisesti uuden isännän luona. Lapset riemuitsivat, mutta äiti sanoi, että Mustin täytyisi palata takaisin ostajansa luokse. Se vietiinkin heti takaisin herrastaloon. Mutta eipä

Musti siellä kauan viipynyt. Pian karkasi se jälleen vanhaan kotiinsa. Sitä rangaistiin tottelemattomuudesta, sitä vieteltiin lihapaistilla jäämään herrastaloon. Mutta vielä kolmannen kerran tuli se mökkiin takaisin ja raapi sen ovea käpälillään. Kun ovi avattiin, tuli Musti sisään, suuri leipä suussa. Se laski sen maahan lasten eteen. Näytti, kuin olisi se tahtonut sanoa: kyllä minä teille leipää hankin. Äidin silmät vettyivät, kun hän nyt huomasi, miten uskollinen Musti oli. Hän meni herrastaloon, tarjosi rahoja takaisin ja pyysi Mustia jälleen omakseen. „Uskollisuus on kultaa ja leipää kalliimpi“, sanoi rikas herra ja antoi tuon köyhän lesken pitää sekä rahat että Mustin. Ja lupasipa hän vielä edeskinpäin auttaa häntä ja hänen lapsiansa. Sen oli nyt Musti aikaansaanut.

Ajatelkaapa, mikä ilo mökissä nousi äidin kotiin tullessa!

13. Puutarhuri.

Tuossa pienessä huoneessa lii kerrastalon weräjää asuu wanha mies. Hän on puutarhan hoitaja. Uhferrasti tekee hän työtä puutarhasa lapiolla ja rautaharawalla. Usein käsktee hän minua tulemaan puutarhaan, ja siellä puhuu hän minulle kauniita opetuksia kasvien monenlaisuudesta.

Hän nimittää puita oppilaitseen ja kukkia neitoiksi. Hän pitää niitä hyvinä, niinkuin hyvä isä lapsiaan. Sentähden voitkin selvästi nähdä, että ne menestyvät hänen hoidossaan. Kasvit ovat hänen ainoana rikautenaan, ja ne palkitsewat runsaasti hänen waiwanfa.

Kun hän näkee jonkun pojan turmelewan puunkuorta, sanoo hän: „Ajatteletko, mitä teet? Tämä puu on koko tienoon kaunistuksena ja varjona. Siitä on ihmisille ja eläimille iloa pitkiä ajoiksi. Se on tarwinnut monta vuotta kaswaakseen, ja nyt sinä aiwan suotta wahingoitat sitä. Koko maa on Jumalan ihana puutarha. Sen hän on istuttanut täyteen kaikenlaisia kaswia. Ja niitä tulee meidän hoitaa ja varjella.“

14. Peruna. *)

Hyvä Jumala on luonut monta kaswia, joita me ihmiset käytämme elannoksemme. Sellaisia kaswia ovat ruis, otra ja kaura. Niitä viljelemme pellossa, ja niiden jyvistä saamme jokapäiväisen ravintomme. Mutta onpa vielä paljon muitakin kaswia, jotka tarjoavat meille hyviä ruoka-aineita. Niiden joukossa on varsinkin peruna-kasvi muistettava. Sen juuriin kasvaa pyöreitä, omenan muotoisia mukuloita. Tuon muotonsa vuoksi niitä muutamin paikoin kutsutaankin maa-omenoiksi. Keitettyinä maistuvat ne erittäin hyviltä, varsinkin leivän, kalan ja voin kanssa. Ja ne kasvavat kaikellisessa maassa helpolla hoidolla.

Nykyään niitä käytetään ravinto-aineena melkein joka paikassa. Varsinkin nauttivat köyhät niitä, koska ne ovat hinnalleen huokeita ja samalla maukkaita. Entiseen aikaan ei peruna-kaswia vielä tun-

*) Toisella nimellä potaatti.

nettu. Se on kotoisin Amerikan maan-osasta, joka on suuren valtameren takana. Eräs mainio merikatteini lähetti noin kaksisataa viisikymmentä vuotta takaperin tämän kasvin juurimukuloita eräälle korkealle herralle Englannissa. Samalla kehoitti hän istuttamaan niitä, sanoen että niistä kasvaisi hyödyllisiä ja maukkaita hedelmiä. Korkea herra tekikin kehoituksen mukaan. Kun perunat olivat kasvaneet, muodostuivat niiden kukat viheriäisiksi siemen-nupiksi. Näitä luuli englantilainen herra tuon kasvin syötäväksi hedelmiksi. Hän keitätti niitä ja kutsuipa vielä paljon vieraitakin noita outoja hedelmiä maistamaan. Mutta nepä olivatkin väkeviä, eivätkä sokurinkaan kanssa hyviltä maistuneet. Nyt luuli herra, että peruna-kasvi ei ravinnoksi kelpaisi. Hän arveli, että se ehkä voisi lämpimässä Amerikassa kypsyä syötäväksi, mutta ei Englannissa, joka on kylmempi maa. Hän käski senvuoksi palvelijan nyhtää tuon uuden kasvin varret maasta irti ja polttaa ne. Mutta varsia nyhdetäissä tuli niiden mukana maasta juurimukuloitakin. Palvelija ei ymmärtänyt, mitä ne olivat, vaan heitti nekin varsien kanssa tuleen. Täten ne kypsyivät. Sattuipa herra nyt kävelemään kasvitarhassaan ja huomasi hiiltyneet mukulat. Hän sai tietää, että ne olivat rippuneet Amerikasta tuodun kasvin juuressa. Hän polkaisi niistä yhden rikki. Silloin huomasi hän sen hajun hyväksi. Ja nyt vasta ymmärsi hän erehdyksensä. Hän oli keittänyt siemennappuja, jotka eivät kelpaa syötäväksi, eikä ollut tutkinut tuon kasvin juuria, joissa syötävät juuri-

mukulat kasvavat. Mutta nyt oli hän päässyt asian perille. Kun juurimukuloita keitettiin, huomattiin ne erittäin maukkaiksi.

Siitä lähtien sitten ruvettiin perunoita yleisesti kasvattamaan. Englannista levisivät ne muihinkin maihin. Meidän kotimaassamme Suomessa niitä on kasvatettu toista sataa vuotta.

15. Kirkko.

Tuntewathan lapset komean rakennuksen, joka kylän keskellä kohoaa kaikkia muita huoneita korkeammalle. Se on kirkko eli temppeli.

Kirkko on Herran huone. Sinne kokoontuvat uskolliset kristityt ylistämään Jumalaa, taivaan ja maan Luojaa, kiittämään Häntä suurista armon ja laupeuden töistä ja rukoilemaan Häneltä syntejensä anteeksi sekä pyytämään elannonensa tarpeellista leipää. Senpä vuoksi sekä vanhat että nuoret hartaudella lähestyvät Herran huonetta ja siunaten itseänsä kumartavat sen puoleen.

Kirkko on sisältä koristettu pyhillä kuvilla, jotka esittävät rakasta, laupiasta Vapahtajaamme, hänen pyhää Nitiansä sekä enkeleitä ja pyhiä ihmisiä. Kirkon pääosa, jota sanotaan alttariksi, on kuvaseinällä erotettu muusta kirkosta. Sen keskellä on pyhä pöytä, jonka edessä pappi, pyhiin vaatteisiinsa puettuna, toimittaa Kristuksen kalliin ruumiin ja veren eli Herran Ohtoollisen sakramentin. Pyhän pöydän takapuolelle on pystytetty iso risti, ja siihen on meidän synteimme tähden naulittu Vapahtajamme kuvattuna.

Rukoillessamme me fiunaamme itseämme ristin merkillä, siten muistellen Vapahtajan kauheita kärsimyksiä ja kuolemaa ristin päällä. Hartaudella on meidän siis tehtävä kallis ristin merkki.

Rukoillessamme me myös seisomme pyhain kuvain edessä. Nämä näkyväiset kuvat kiinnittävät hurstasten rukoilijain ajatuksia näkymättömästi läsnäolevaan Kristukseen ja näkymättömään taiwaalliseen seurakuntaan. Kristukselta me rukoilemme armoa ja autuutta. Hänen pyhää Vitiänsä, pyhiä ihmisiä ja enfeleitä rukoilemme me auttaamaan meitä esirukouksillansa.

16. Kellot kaikuu.

1. Kellot kaikuu,
Kellot temppelein;
Nyt on Herran pyhäpäivä,
Päivä parahin. —

2. Kuule ääntä
Kirkon kellojen!
Riennä hartain mielin, riennä
Herran huoneesen!

3. Sinne astuu
Vanhus harmaapää,
Sieltä etsii nuorukainen
Hengen elämää.

4. — Isä, äiti,
Lapset muassaan,
Kaikki Herran pyhää sanaa
Rientää kuulemaan.

5. Synnin orja
Siellä huokailee;
Kiitosvirttään armoitettu
Sielu veisailee.

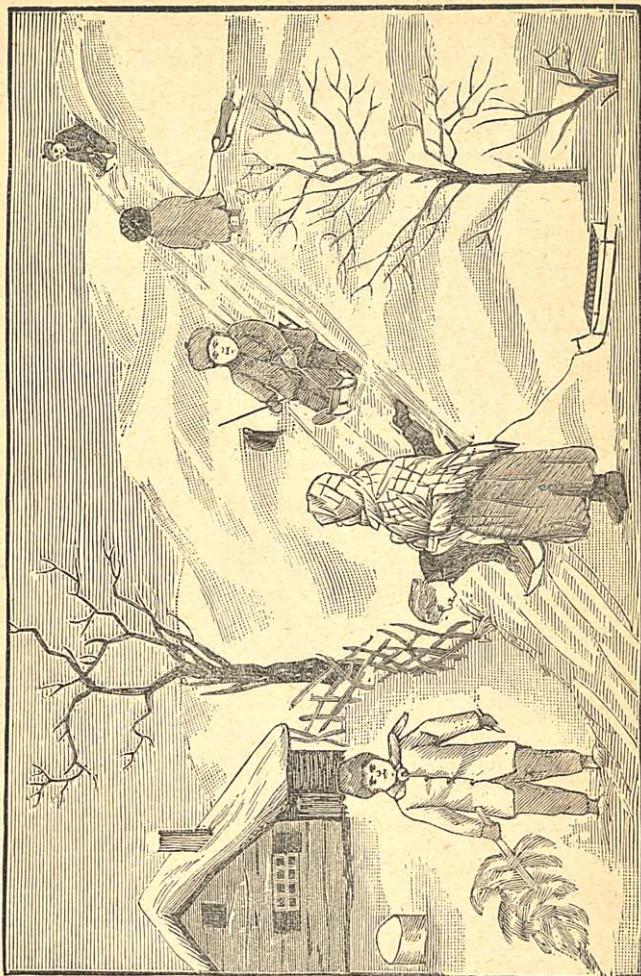
6. Jokaiselle
Armo taritaan,
Jokaiselle rauhan sana
Siellä lausutaan.

7. Kätke siemen
Pohjaan sydämmen!
Siellä itäköhön jyvä
Kallis, kultainen!

8. Kellot kaikuu,
Kellot tempelin;
Nyt on Herran pyhäpäivä,
Päivä parahin.

17. Salvi.

Kesän perästä tulee synkkä syksy. Päivät yhä lyhenvät ja kylmenevät, kasvit lafastuvat, rankat sateet ja folkot tuulet vallitsevat. Mutta viimein tulee niin kova pakkane, että maa menee routaan sekä kaikki joet ja jär-

wet saawat jäätannen. Pian sen jälkeen sataa lunta, joka peittää maanpinnan puhtaalla valkealla verholla.

Näin on tullut vaitis talven aika. Kova on silloin usein pakkaneen, mutta ihmiset oleskelevat sisällä huoneissaan lämmittävän uunivalkean ympärillä, ja kotieläimetkin pidetään talvella omista suojuksiaan. Mutta vaitis on talvella liikkua ulko-ilmassakin. Kun on hyvä rekifeli, onpa warfin hupaista istua reessä lämpöiseen turkkiin puettuna ja kulkusten helistessä ajella pitkin fileätä tietä.

Lapsilla on talvella monta hauskuutta. Milloin luisetelevat he kelkoillaan jyrkkää mäenrinnettä myöten, milloin jukilla kiitävät aika wauhtia pitkin lumihankea, joka kauttaaltaan wälkkyh kimaltelewista lumitähdistä. Ei silloin paljo pakkasesta wälitetä, waan punaisin poskin ja iloisin mielin nautitaan noista talven tarjoamista huvituksista.

Raunista on firrkaina talwi-iltoina katsella taiwaan avaruutta, jossa kuu ja lufemattomat firrkaat tähdet loistawat. Ihmetellen ajattelemme silloin Luojan suuruutta ja woimaa sekä ylistämme Hänen kättensä töitä.

Talven ajalla wietetään myös monta juhlaa. Niistä muistamme erityisesti riemullisen Joulu-juhlan, jota wietetään maailman Wapahhtajan Jeesuksen Kristuksen syntymän muistoksi.

18. Vuoden-ajat.

Kun kevät kaunis tuli,
Soi Luoja lämpösen,
Maan silmästä jo sulii
Jääkyynel huurteinen,
Taas päivän paistehessa

Jo linnut lauloivat,
Ja lapset lehtosessa
Iloisna juoksivat.

Kun kesä saapui sitten,
Ja niitty vihannoi,
Maa kaunis kukkasitten
Puvussa purppuroi,
Me saariin soutelimme,
Juoksimme metsihin,
Ja marjaan kiiruhdimme,
Kyll' lysti olikin.

Syys pimeät toi päivät
Ja myrskyt pauhuisat,
Pois lintuset ne veivät,
Pois kukat tuoksuvat;
Kynnettiin maita, soita
Ja viljaa puitihin;
Me söimme puolukoita;
Kyll' lysti olikin.

Niin talvi tulee, tiuku
Soi silloin helisten,
Lystisti sukset liukuu
Pääll' lumikinosten,
Ja tuli takassansa
Sulosti leimuaa;
Näin talvellakin kanssa
Kyll' lapset lystin saa.

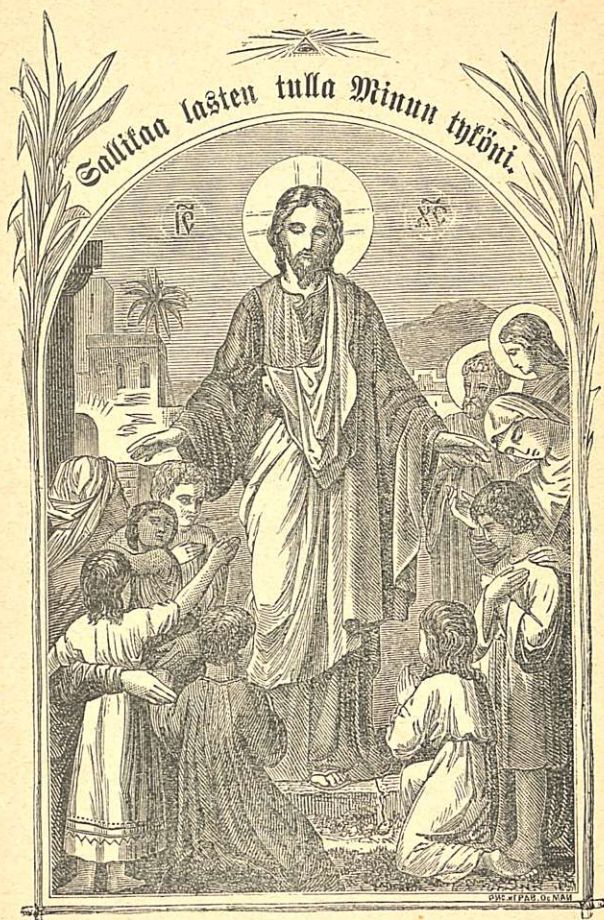
Kun hanki kyönelehtii,
 Niin ole riemuinen,
 Taas kevät kaunis ehtii
 Iloa tarjoten.
 Ain' ylistele Luojaa:
 Kaikk' ajat hauskat on;
 Hän eloamme suojaa,
 Sen saattaa valohon.

Muutamien Itä-Sarjalan murteelle outojen sanojen selityksiä.

Niwottu = tuumittu, tarfoitettu.
 Nltis = walmis, halukas.
 Nlus = wene.
 Numa = keko.
 Ehtii = kerkiää.
 Haaksi (haahden) = wene.
 Hauska = iloinen, wesselä.
 Hawaita = huomata.
 Herätä = hawaita unesta.
 Hupainer = miellyttävä, wesselä.
 Huvittaa = miellyttää, ihastuttaa.
 Jälleen = taas, uudestaan.
 Kartano = pihamaa.
 Keiden = kenen.
 Kumpu = kuffula.
 Käfittää = ymmärtää.
 Käyrä = wäärä.
 Malli = kuwa, esimerkki.
 „Niellä“ s. 17, 3 r. = jättää kuu-
 lumatta.
 Niukka = wähä.
 Nuppu = pulpukka.
 Ohessa = rinnalla.
 Ohje = neuwo.
 Otata = malttaa.
 Otus = metsänjaalis.
 Pelfkä = paljas.

Piimä = hapan maito.
 Pisin = kaikkein pitkin.
 Pitää waari = katsoa, pitää huolta.
 Pontewasti = woimakkaasti.
 Puhe = pakina.
 Puhun = pakifen.
 Puku = waate, sopa.
 Raakas = jykeä.
 Reikä = loukko.
 Reippaasti = uljaasti, suffelasti.
 Nummutellen = kolkutellen.
 Sangen = ylen.
 Sanfo = renki, ämpäri.
 Sujuwa = hywästi menewä.
 „Sulkiaan“ s. 38, 2 r. = siipiään.
 Tajuton = ymmärtämätön.
 Tanko = forento.
 Tienoo = paikkakunta.
 Tuoksuwa = hywältä haisewa.
 Tybläs = waikoa.
 Uljas = ylpeä, rohkea.
 Ylimalkaan = yleisesti.
 Wiihtyy = tulee toimeen, tyytyy.
 Wiikko = netäli.
 Wirku = wirkeä, teräwä.
 Wirfoa = hawaitsee.
 Wuode = makuutila.

VIII. Ukolufu.

Marf. 10, 13—16.

Nimeen Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen. Amen.

Herra sanoi: Ilman Minua ette voi mitään tehdä. Joh. 15, 3. *)

Anokaa, niin teille annetaan; etsikää, niin te löydätte; kolkuttakaa, niin teille avataan. Matth. 7, 7.

Herra Jeesus Kristus, Jumalan Poika, Sinun puhtaimman Mitisi ja kaikkien pyhien rukousten tähden armahda meitä. Amen.

Publikanin rukous. Luf. 18, 9—14.

Jumala, armahda minua syntistä!

Kunnia olkoon Sinulle, meidän Jumalamme, kunnia Sinulle!

Rukous Pyhän Hengen tykö.

Taiwaallinen Kuningas, Lohduttaja, totuuden Henki, joka paikassa olewa ja kaikki täyttävä, hywynyden lähde ja elämän antaja, tule ja asu meissä ja puhdistä meitä kaikesta saastaisuudesta sekä pelasta, o Hyvä, meidän sielumme.

Rukoukset Pyhän Kolminaisuuden tykö.

Pyhä Jumala, pyhä Wäkewä, pyhä Kuolematon, armahda meitä! (Luetaan kolmesti.)

Kunnia olkoon Isälle ja Pojalle ja Pyhälle Hengelle nyt, aina ja iankaikkisesti. Amen.

*) Raamatun lauseet ovat tässä muodostetut Pyhimmän Hallitsevaisen Synodin toimittaman venäjänkielisen raamatunkäännöksen mukaan.

Raikein pyhin kolmeysteinen Jumala, armahda meitä. Herra, puhdistä meitä synneistämme! Waltias, anna anteeksi rikoksemme! Pyhä, tule ja paranna heikkoutemme Sinun nimesi tähden.

Herra, armahda! (Kolmesti.)

Kunnia olkoon Isälle ja Pojalle ja Pyhälle Hengelle nyt, aina ja iankaikkisesti. Amen.

Herran Rufous.

Isä meidän, joka olet taiwaisja! Pyhitetty olkoon Sinun nimesi; lähestyköön Sinun waltakuntasi; tapahdukoon Sinun tahtosi maassa, niinkuin taiwaassa; anna meille tänä päivänä elannollemme tarpeellinen leipämme; ja anna meille anteeksi welkamme, niinkuin mekin anteeksi annamme welvollisillemme; ja älä saatä meitä kiusaukseen; waan päästä meitä pahasta; sillä Sinun on waltakunta, woima ja kunnia iankaikkisesti. Amen.

Etsikää ensin Jumalan valtakuntaa ja Hänen vanhurskauttansa, ja niin kaikki nämät (maalliset hyvyydet) teille annetaan. Matth. 6, 33.

Jos te anteeksi annatte ihmisille heidän rikoksensa, niin myös teidän taivaallinen Isänne antaa teille anteeksi; vaan jollette anteeksi anna ihmisille heidän rikoksiansa, niin ei myös teidän Isänne anteeksi anna teidän rikoksianne. Matth. 6, 14. 15.

Weiju Jumalan-Miidille.

Sloitse, Jumalan Niti, Neitsyt, armoitettu
Maria! Herra on Sinun kansjasi. Siunattu

olet Sinä waimoin seassa ja siunattu on Sinun kohtusi hedelmä; sillä Sinä olet synnyttänyt sielujemme Pelastajan.

Toinen weisu Jumalan Äidille.

Totisesti on kohtuullista ylistää autuaaksi Sinua, Jumalansynnyttäjää, aina autuasta ja wi-atonta ja meidän Jumalamme Äitiä. Me ylistämme Sinua, joka olet kerubimeja kunnioitettawampi ja serafimeja verrattomasti jalompi, Sinua, puhdas Neitsyt, Sanan synnyttäjä, Sinua, totinen Jumalansynnyttäjä!

Rukous suojeleusenkelle.

Jumalan enkeli, minun pyhä warjelijani, jonka on Jumala antanut minulle taiwaasta suo-jelijaksi, hartaasti rukoilen Sinua, walista minua tänä päivänä ja warjele kaikesta pahuudesta, neuwo hyvään työhön ja johdata pelastuksen tielle. Amen.

Herran enkeli piirittää niitä, jotka Häntä pelkäävät, ja pelastaa heitä. Psal. 33 (34), 8.

Rukous pyhain ihmisten tykö.

Rukoilkaa meidän edästäimme, pyhät apostolit ja kaikki pyhät, että me hädästä ja murheista pääsissimme; sillä te olette meille hartaitsi puolustajiksi Wapahdajan edessä tulleet.

Uamurukous.

Sinun tykösi, ihmisiä rakastava Herra, minä unesta herättyäni riennän, ja Sinun laupeuteksi tähden haluan tehdä Sinulle otollisia töitä. Rukoilen Sinua, auta minua joka aika kaikissa toimituksissani; päästä minua kaikesta maailman pahuudesta ja perkeleen vaikutuksesta; pelasta minua ja johdata iankaikkiseen waltakuntaasi; sillä Sinä olet minun Luojani ja kaiken hyvän matkaansaattaja ja antaja; Sinä olet kokonansa minun turwani, ja Sinulle minä kunniaa edestannan nyt, aina ja iankaikkisesti. Amen.

Rukous opetuksen edellä.

Kaikkihyvä Herra! Lähetä meille ylhäältä Sinun Pyhä Henkesi, joka armolahjoillansa warustaa sielujemme woiinat ja ne wahwistaa, että me, tarkasti kuunnellen meille tarjona olewaa opetusta, kaswaisimme Sinulle, Luojallemme, kunniaksi, wanhemmillemme lohdutukseksi, Seurakunnalle ja isänmaalle hyödyksi.

Herra antaa wiisautta; hänen suustansa tulee tieto ja ymmärrys. Sal. Sananl. 2, 6.

Rukous opetuksen jälkeen.

Me kiitämme Sinua, Luoja, että olet meitä tehnyt otollisiksi siihen Sinun armoosi, että olemme saaneet opetusta kuulla. Siunaa meidän esimiehiämme, wanhempiamme ja opettajiamme, jotka

johdattawat meitä hyvän tuntemiseen, ja anna meille voimaa ja kestävyyttä tätä opetusta edelleenkin vastaan-ottamaan.

Rukous ruuan edellä.

Ps. 144 (145), 15, 16.

Kaikkien filmät katsovat toivolla Sinun puoleesi, Herra, ja Sinä annat heille ruuan ajallansa. Sinä awaat runsaan kätesi ja ravitset suosiolla kaikki, kuin elävät.

Rukous ruualta päästyä.

Me kiitämme Sinua, Kristus, meidän Jumalamme, ettäs olet ravinnut meitä maallisilla lahjoillasi; tee meitä myöskin Sinun taiwaallisesta waltakunnastasi osalliseksi.

Kiittäkää kaiken edestä; sillä se on Jumalan tahto teissä Kristuksessa Jesuksessa. Thessal. 5, 18.

Esirukouksia.

Belasta, Herra, ja armahda minun rippisiääni, minun vanhempiani, sukulaisiani, esimiehiäni, hyväntekijöitäni ja kaikkia oikea-uskoisia kristittyitä.

Minä kehoitan ennen kaikkea pitämään rukouksia, anomisia, esirukouksia ja kiitosrukouksia kaikkein ihmisten edestä, kuningasten ja kaiken esivallan edestä, että me rauhassa ja levossa eläisimme, kaikessa jumalisuudessa ja kunniallisuudessa. Sillä se on hyvä ja otollinen Jumalan, meidän Vapahtajamme, edessä, joka tahtoo, että kaikki ihmiset pelastuisivat ja totuuden tunteon tulisivat. 1 Tim. 2, 1. 2.

Belasta, Herra, ja armahda niitä, jotka wihaawat ja wahingoittawat minua ja minulle pa-
haa tekewät, ja älä anna heidän huffua minun,
syntisen, tähteni.

Rakastakaa vihollisianne, siunatkaa niitä, jotka
teitä kiroovat, tehkää niille hyvin, jotka teitä vihaavat,
ja rukoilkaa niiden edestä, jotka teitä wahingoittavat ja
vainoovat, että te olisitte teidän Isänne pojat, joka
on taivaissa. Matth. 5, 44. 45.

Muista, Herra, nukkuneiden palvelijaisi (nimet).
ja kaikkien nukkuneiden sukulaisteni ja hyvänteki-
jäini sieluja ja anna heille anteeksi heidän syn-
tinsä, jotka he owat tahdolla sekä tahtomattansa
tehneet, ja ota heitä taiwaan waltafuntaan.

Saata, Kristus, vainajamme
Lepoon, pyhain joukkohon,
Missä kurjan maailmamme
Murheet, tauti armoton,
Kaikki kyynelhuokaukset
Ovat unohtunehet;
Autuuden miss' siunaukset
Ovat iankaikkiset.

Altarukoukija.

Herra, meidän Jumalamme! Anna minulle
sinun hywyntesi ja rakkautesi tähden anteeksi mi-
nun syntini, jotka olen tänä päivänä tehnyt töillä,
fanoilla ja ajatuksilla. Anna minulle rauhallinen
ja lewollinen uni. Lähetä sinun suojeleus-
enkelifi warjelemaan ja suojelemaan minua kaikesta pa-

hasta; sillä Sinä olet meidän sielujemme ja ruu-
mittemme warjelija, ja Sinulle me kunniaa edes-
kannamme, Isä, Poika ja Pyhä Henki, nyt, aina
ja iankaikkisesti. Amen.

Toiwoni on Isä, turwani Poika, suojeluf-
seni Pyhä Henki; kunnia olkoon Sinulle, Pyhä
Kolminaisuus!

Piiritä minua, Herra, sinun kalliin ja elä-
wäsitekewän Ristisi woimalla ja warjele minua
kaikesta pahasta.

Esraim Syrialaisen paastorukous.

Herra, minun elämäni Waltias! Estä mi-
nusta laiskuuden, weltouden, wallanhimon ja tur-
hanpuhumisen henki. (Kumarrus).

Anna minulle, sinun palvelijallesi, sielun puh-
tauden, nöyryyden, kärsiwällisyyden ja rakkauden
henki. (Kumarrus).

O Kuningas ja Herra! Anna minun nähdä
minun rikokseni ja anna, ett'en minä weljeäni
tuomitsiji, sillä siunattu olet Sinä iankaikkisesti.
Amen. (Kumarrus).

Tehkää parannus ja uskokaa evankeliumi. Mark.
1, 15.

Älkää tuomitko, ett'ei teitä tuomittaisi, sillä millä
tuomiolla te tuomitsette, sillä teitä tuomitaan, ja sillä
mitalla, jolla te mittaatte, teille jälleen mitataan. Matth.
7, 1. 2.

Jokainen, joka itsensä ylentää, se alennetaan; ja
joka itsensä alentaa, se ylennetään. Luuk. 14, 11.

Uskontunnustus.

Uskon yhteen Jumalaan, Isään Kaikkiwaltiaasen, tairaan ja maan, kaikkien nähtävien ja näkymättömien Luojaan. Ja yhteen Herraan Jesukseen Kristukseen, Jumalan Ainoaikseen Poikaan, joka on ennen kaikkia aikoja Isästä syntynyt, Valkeus Valkeudesta, totinen Jumala totijesta Jumalasta, syntynyt, ei luotu, joka on Isän kanssa yhtä olentoa, ja jonka kautta kaikki tehdyt ovat. Joka meidän, ihmisten, tähden ja meidän pelastuksemme tähden astui alas tairaasta, tuli lihaan Pyhästä Hengestä ja Neitseestä Mariasta ja tuli ihmiseksi. Meidän edestämme myös ristiin naulittiin Pontius Pilatuksen aikana, kärsi ja haudattiin. Kolmantena päivänä nousi kuolleista kirjoitusten jälkeen. Ja meni ylös tairauihin ja istuu Isän oikealla kädellä. Ja on taas kunniasa tulewa tuomitsemaan eläviä ja kuolleita; jonka waltakunnalle ei loppua tule. Ja Pyhään Henkeen, Herraan, eläväkitekewään, joka lähtee Isästä, jota ynnä Isän ja Pojan kanssa kunnarretaan ja kunnioitetaan, joka profetain kautta puhunut on. Yhteen pyhään yhteiseen ja apostoliseen Seurakuntaan. Tunnustan yhden Kasteen yhtein anteeksi antamiseksi. Odotan kuolleitten ylösnousemista ja tulewaisen maailman elämää. Amen.

Jumalan Kymmenen Käskyä.

1. Minä olen Herra sinun Jumalasi; ei sinun pidä muita jumalia pitämän Minun edessäni.

2. Älä tee itsellesi kuvaa äläkä mitään muotoa niistä, kuin ylhäällä taiwaassa ovat, taikka niistä, kuin maan päällä ovat alhaalla, taikka myös niistä, kuin wedessä maan alla ovat; älä kumarra niitä äläkä palwele niitä.

3. Älä turhaan lausu Herran, sinun Jumalasi, nimeä.

4. Muista sabbatin päivää, ettäs sen pyhittäisit. Kuusi päivää tee työtä ja niiden luesja toimita kaikki askarees, mutta seitsemäs päivä on Herran, sinun Jumalasi, sabbatti.

5. Kunnioita iäääji ja äitiäji, ettäs menestyisit ja lauan eläisit maan päällä.

Viisas poika ilahuttaa isäänsä, mutta tyhmä poika on äitinsä murhe. Sal. Sananl. 10, 1.

Olkaa teidän opettajillenne kuuliaiset ja totelkaa heitä; sillä he valvovat teidän sielujenne ylitse, niinkuin ne, joiden pitää niistä luvun tekemän, että he sen ilolla tekisivät, eikä huokauksella, sillä ei se ole teille hyödyllinen. Hebr. 13, 17.

6. Älä tapa.

7. Älä tee huorin.

8. Älä warasta.

9. Älä jano wäärää todistusta sinun lähimmäistäji vastaan.

10. **Älä himoitje lähimmäijesi emäntää; älä himoitje lähimmäijesi huonetta, äläkä hänen peltoansa, palvelijaansa, piikaansa, härkäänsä, aasia, taikka mitään hänen karjastansa, taikka mitään, mikä sinun lähimmäijesi oma on.**

Autuas on se mies, joka ei vaella jumalattomain neuvoissa eikä seiso syntisten teillä eikä istu viettelijain kokouksissa, vaan rakastaa Herran lakia ja tutkistelee hänen lakiansa päivät ja yöt. Ps. 1, 1. 2.

Kun te olette kaikki tehneet, mitä teille käsketty on, niin sanokaa: me olemme kelvottomat palvelijat, sillä me teimme sen, kuin meidän piti tekemän. Luuk. 17, 10.

Suurin käsky.

Rakasta Herraa, sinun Jumalaaasi, kaikesta sinun sydämestäsi, ja kaikesta sinun sielustasi, ja kaikesta sinun mielestäsi, ja kaikesta sinun voimastasi. Tämä on suurin käsky. Ja toinen senkaltainen on tämä: rakasta lähimmäistäsi niinkuin itse sinuaasi. Ei ole näitä suurempaa käskyä. Mark. 12, 30. 31; 5 Moosj. 6, 4; 3 Moosj. 19, 18.

Kaikki, mitä te tahdotte, että ihmisten pitää teille tekemän, niin te myös heille tehkää. Matth. 7. 12.

Jos joku sanoo: minä rakastan Jumalata, ja vihaa veljeänsä, se on valehtelija. 1 Joh. 4, 20.

Yhdeksän autuutta.

(Matth. 5, 3—12).

1. Autuaat ovat hengellisesti vaimoiset, sillä heidän on taivaan valtakunta.

2. Autuaat ovat murheelliset, sillä he saavat lohdutuksen.

Se murhe, joka Jumalan mielen jälkeen tapahtuu, saattaa katumisen autuudeksi, jota ei yksikään kadu; mutta maailman murhe tuottaa kuoleman. 2 Kor. 7, 10.

3. Mutuaat ovat fiiviät, sillä he saavat maan periä.

4. Mutuaat ovat, jotka isoovat ja janoovat vanhurskautta, sillä he ravitaan.

5. Mutuaat ovat laupiaat, sillä he saavat laupiuden.

Kantakaa toinen toisenne kuormaa ja niin Kristuksen lakia täyttäkää. Gal. 6, 2.

6. Mutuaat ovat puhtaat sydämeistä, sillä he saavat nähdä Jumalan.

7. Mutuaat ovat rauhan tekijät, sillä he pitää Jumalan pojiksi kutsuttaman.

8. Mutuaat ovat, jotka vanhurskauden tähden mainotaan, sillä heidän on taiwaan valtakunta.

9. Mutuaat olette te, koska he pilkkaavat ja mainoovat teitä ja valhetellen puhuvat kaikkinäistä pahutta teitä vastaan Minun tähteni. Sioitkaa ja riemuitkaa, sillä teidän palkkanne on suuri taiwaassa.

Kaikki, mitä te teette puheella tahi työllä, niin tehkää kaikki Herran Jesuksen nimeen. Kol. 3, 17.

IX. Kirjoituskirjaimet n. m.

A (B) (C) D E (F) G H
I J K L M N O P (Q)
R S T U W V (X) Y (Z)
Ä Ö.

a (b) (c) d e (f) g h i j k l m
n o p (q) r s t u v (x) y
(z) ä ö.

Alku. David. Eero. Gabriel.
Hevonen. Ilta. Joulu. Kan-
gas. Lauri. Matti. Nimi. Op-
pi. Paavo. Riihesfä. Suomi.
Talvi. Ukko. Wäinö. Vilho.
Yrjö. Äiti. Öljy.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0.

Latinaisia Numeroita.

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	XIII.	XIV.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
XV.	XVI.	XVII.	XVIII.	XIX.	XX.	XXI.	XXII.	XXIII.					
15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.					
XXX.	XL.	L.	LX.	LXX.	LXXX.	XC.	C.	CC.	CCC.	CD.			
30.	40.	50.	60.	70.	80.	90.	100.	200.	300.	400.			
D.	DC.	DCC.	DCCC.	CM.	M.	MM.	MMM.						
500.	600.	700.	800.	900.	1000.	2000.	3000.						

Luvunlaske-merkit.

+ Yhteenlaske-merkki. — Vähennys-merkki. . eli × Ker-
toma-merkki. : Jakama-merkki. = Yhtäläisyys-merkki.

Kertomataulu.

2. 1 = 2	3. 1 = 3	4. 1 = 4	5. 1 = 5
2. 2 = 4	3. 2 = 6	4. 2 = 8	5. 2 = 10
2. 3 = 6	3. 3 = 9	4. 3 = 12	5. 3 = 15
2. 4 = 8	3. 4 = 12	4. 4 = 16	5. 4 = 20
2. 5 = 10	3. 5 = 15	4. 5 = 20	5. 5 = 25
2. 6 = 12	3. 6 = 18	4. 6 = 24	5. 6 = 30
2. 7 = 14	3. 7 = 21	4. 7 = 28	5. 7 = 35
2. 8 = 16	3. 8 = 24	4. 8 = 32	5. 8 = 40
2. 9 = 18	3. 9 = 27	4. 9 = 36	5. 9 = 45
2. 10 = 20	3. 10 = 30	4. 10 = 40	5. 10 = 50
6. 1 = 6	7. 1 = 7	8. 1 = 8	9. 1 = 9
6. 2 = 12	7. 2 = 14	8. 2 = 16	9. 2 = 18
6. 3 = 18	7. 3 = 21	8. 3 = 24	9. 3 = 27
6. 4 = 24	7. 4 = 28	8. 4 = 32	9. 4 = 36
6. 5 = 30	7. 5 = 35	8. 5 = 40	9. 5 = 45
6. 6 = 36	7. 6 = 42	8. 6 = 48	9. 6 = 54
6. 7 = 42	7. 7 = 49	8. 7 = 56	9. 7 = 63
6. 8 = 48	7. 8 = 56	8. 8 = 64	9. 8 = 72
6. 9 = 54	7. 9 = 63	8. 9 = 72	9. 9 = 81
6. 10 = 60	7. 10 = 70	8. 10 = 80	9. 10 = 90

Sept 1.

Raitio

Ms B 6822

